

Lijekovi

Josip Čulig

Odjel za farmakoepidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo analizira podatke o korištenju lijekova u Gradu Zagrebu. Na temelju izvješća za 2007. godinu pristiglih iz zagrebačkih ljekarni ukupno je potrošeno 1029,06 DDD/ na 1000 stanovnika/dan lijekova. To je za 26 DDD više nego u 2006. godini. Ukupna vrijednost ovih lijekova iznosila je 765,6 milijuna kuna što je za 20 milijuna kuna manje nego 2006. godine. Dakle, potrošnja lijekova po glavi stanovnika raste, a vrijednost lijekova na recept HZZO- a pada!? Oba trenda su potpuno očekivana i karakteristična. Godinama tvrdimo da pri planiranju godišnjih budžeta za lijekove treba kao činjenicu uzeti fizikalni rast potrošnje lijekova po glavi stanovnika: medicina je bolja u dijagnosticiranju bolesti, jedan bolesnik ima u prosjeku više bolesti, bolesnici su stariji s više kroničnih stanja koja podrazumijevaju dugotrajno uzimanje lijekova, lijekovi se kombiniraju zbog veće učinkovitosti ... Slijedeća činjenica je sve veća cijena novih lijekova. Naime, noviji su lijekovi s obzirom na djelovanje sve selektivniji. To im smanjuje tržišnu nišu, odnosno povrat investicije od preko milijardu dolara koliko su potrošili za razvoj. Stoga je cijena novog lijeka u principu viša. Odluka o listi posebno skupih lijekova koju primjenjuje HZZO ima stoga smisla, jer ipak omogućuje, pristup novim lijekovima, ali i kontrolu propisivanja za dokazane i prihvaćene indikacije. Što se pak tiče podatka o manjim financijskim izdacima za lijekove na recept u Gradu Zagrebu, valja komentirati da je očekivan još veći pad ! Preko 70% lijekova na hrvatskom tržištu su generici, to jest lijekovi kojima je istekao patent, pa ih slobodno mogu proizvoditi i registrirati i drugi proizvođači osim originatora. Uobičajeno je da cijena lijeka koji je prešao u status generika padne i preko 50%. Prema našim podacima to očigledno nije slučaj u Hrvatskoj!

Prema izvještajima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u 2007. godini je potrošeno preko 3 milijarde kuna za lijekove na recept. Za „posebno skupe lijekove „ također je potrošeno daleko više od planiranog. Međutim, unatoč tim pokazateljima nova Vlada je drastično skresala plan troškova za lijekove na svega 2,3 milijarde, odnosno za 25 % !!!

Za očekivati je bilo paket „reformskih mjera“ koje će omogućiti ostvarenje reduciranog plana, a bez poremećaja tržišta lijekova i bez ugrožavanja zdravlja.

Sve su države na svijetu suočene s činjenicom povećanja troškova za lijekove iz godine u godinu. Naprimjer , prije mjesec dana su objavljeni podaci o potrošnji lijekova na recept u Sjedinjenim Američkim Državama. Amerikanci propisuju 14,3 recepta po stanovniku, što je ukupno u 2006. godini iznosilo 12 milijuna dolara. U Gradu Zagrebu se 2007. godine trošilo 1071,43 kune vrijednih lijekova po glavi stanovnika.

Analitičari iz Londona predviđaju da će tržište lijekova u Hrvatskoj 2008. godine iznositi 3,64 milijarde kuna od čega će lijekovi po patentom biti prodani za 730 milijuna kuna. Također predviđaju rast prodaje lijekova na režimu slobodne prodaje (OTC- over-the-counter) na 610 milijuna kuna.

Kakav bi trebao biti sadržaj još neobjavljenog „reformskog paketa“ za kontrolu troškova za lijekove? U zemljama Europske Zajednice smo nabrojali čak 15 različitih mjera koje se istodobno primjenjuju u nastojanju regulacije tržišta lijekova, da se osigura njihova dostupnost pacijentima, a da se ipak osigura daljnji razvoj farmaceutike, to jest stimulatívni profit. To su primjerice: kontrola proizvođačkih cijena, nadzor nad ulaskom na listu lijekova, međunarodne usporedbe cijena, sustav referentnih cijena lijekova, farmakoekonomske evaluacije, ugovori o povratu prekoračenih limita, fiksne veleprodajne i maloprodajne marže, kontrola promotivnih aktivnosti, limitiranje profita, limitirani budžet za propisivača, generička supstitucija, plaćanje dijela troškova od pacijenta, kontrola cijena u bolnicama, nadzor nad cijenama lijekova u slobodnoj prodaji (da se osigura atraktivnost)...Neke od ovih mjera povremeno, pa i sada se primjenjuju u Hrvatskoj. Stoga bi se uz ovo smanjenje budžeta za lijekove očekivao intenzivan program primjene nabrojanih mjera i to svih istodobno! U suprotnom je za očekivati u drugoj polovici godine klasični igrokaz pod naslovom „ Rebalans budžeta „.

Vijest dana!

Upravo danas, 3. travnja , 2008. godine Reuters je objavio početak masovne proizvodnje cjepiva za ptičju gripu u Kini, nakon što su objavljeni rezultati drugog kliničkog istraživanja sa cjepivom tvrtke Sinovac Biotech. Za cjepivo se upotrebljava inaktivirani virus H5N1 iz Vijetnama. Ostaje pitanje da li će ovo cjepivo biti učinkovito protiv sojeva koji su uzrokovali ptičju gripu u Indoneziji i Turskoj.